

ISSN
2547-989X

Sinop Üniversitesi
Sosyal Bilimler Dergisi

Araştırma Makalesi

Sinop Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 9 (2), 1812-1849

Geliş Tarihi:30.04.2025 Kabul Tarihi:09.10.2025

Yayın: 2025 Yayın Tarihi:30.11.2025

<https://doi.org/10.30561/sinopusd.1687626>

<https://dergipark.org.tr/sinopusd>

TARİHÎ DİZİ VE FİMLERİN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN TARİH ALGISI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ: SAKARYA ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Mustafa SARI*

Hatice Kübra KAYABAŞI*

Öz

Bu araştırma, tarihî dizi ve filmlerin üniversite öğrencilerinin tarih algısı, tarihî olaylara yönelik tutumları ve eğitim sürecindeki öğrenme deneyimleri üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Problem durumu, tarih eğitiminin geleneksel anlatı yöntemlerinin yetersizliğine karşılık, görsel-işitsel materyallerin özellikle popüler kültür ürünlerinin tarih öğretimindeki rolüne ilişkin artan akademik ilgidir. Bu bağlamda, tarih bölümü öğrencileri ile diğer akademik disiplinlerden öğrencilerin tarihî yapımlara yönelik algıları karşılaştırılarak, bu yapımların tarih öğretimine katkıları değerlendirilmiştir. Araştırma, nicel yöntemle yürütülmüş olup genel tarama ve ilişkisel tarama modelleri temelinde yapılandırılmıştır. Sakarya Üniversitesi'nde farklı bölümlerde öğrenim gören 500 öğrenci, örnekleme yoluyla çalışmaya dâhil edilmiştir. Veri toplama aracı olarak, çevrimiçi ve geleneksel yöntemlerle uygulanan Likert ölçekli anket formları kullanılmış; elde edilen veriler SPSS 27 programı ile analiz edilmiştir. Betimsel istatistiklerin yanı sıra korelasyon, bağımsız örneklem t-testi, ki-kare ve sıralı lojistik regresyon analizleri gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulgular, tarihî dizi ve filmlerin öğrencilerin tarihî konulara ilgisini artıran destekleyici materyaller olabileceğini göstermektedir. Ancak tarihî anlatıların pedagojik bağlamda eleştirel bir yaklaşımla değerlendirilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Sonuç olarak, tarihî dizi ve filmlerin eğitimdeki potansiyeline dikkat çekilmekte; tarih öğretmenleri ve akademisyenlere bu görsel kaynakların etkili kullanımı konusunda öneriler sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tarihî Dizi ve Filmler, Tarih Algısı, Tarih Eğitimi, Popüler Kültür, Üniversite Öğrencileri, Akademik Bilgi

*Prof. Dr., Sakarya Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Tarih Bölümü, msari@sakarya.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-0883-1995>

*Öğrenci, haticekayabasi@ogr.sakarya.edu.tr, <https://orcid.org/0009-004-5117-2264>

This work is licensed under CC BY-NC-ND 4.0

The Effects of Historical TV Series and Films on University Students’ Perception of History: The Case of Sakarya University

Abstract

This study examines the impact of historical TV series and films on university students’ perceptions of history, their attitudes toward historical events, and their learning experiences within the educational process. The research problem stems from the inadequacy of traditional narrative-based history teaching methods and the growing academic interest in the pedagogical role of audiovisual materials, particularly those rooted in popular culture. In this context, the study compares the perceptions of students from history departments and those from other academic disciplines regarding historical productions and evaluates their contributions to history education. The research was conducted quantitatively and is structured within the general and relational survey models. The sample consists of 500 students from various departments at Sakarya University, selected through sampling methods. Data were collected through Likert-scale questionnaires administered online and through traditional methods, and analyzed using SPSS 27 software. In addition to descriptive statistics, correlation analysis, independent samples t-tests, chi-square tests, and ordinal logistic regression were applied. The findings indicate that historical series and films can serve as supportive materials that enhance students’ interest in historical subjects. However, it is emphasized that such narratives should be critically evaluated within pedagogical contexts. In conclusion, the study highlights the educational potential of historical TV series and films. It recommends effectively using these visual resources in teaching history to educators and academics.

Keywords: Historical TV Series and Films, Perception of History, History Education, Popular Culture, University Students, Academic Knowledge

Giriş

Tarih, geçmişte meydana gelen olayları inceleyen ve bu bilgileri günümüzü anlamlandırmak ve geleceğe yönelik öngörülerde bulunmak amacıyla değerlendiren bir disiplindir. Tarihsel bilgi, yalnızca geçmişin kronolojik bir dökümünü sunmakla kalmaz, aynı zamanda kültürel kimliğin oluşum sürecini anlamaya, toplumsal değişimleri analiz etmeye ve geçmiş deneyimlerden ders çıkarmaya olanak tanır. Günümüzde bilim ve teknoloji alanlarında yaşanan hızlı değişimler, uluslararası düzeyde ortaya çıkan sorunlar ve karmaşık sosyal, politik ve ekonomik ilişkiler, tarih disiplininin sunduğu analitik bakış açısı olmaksızın tam anlamıyla değerlendirilememektedir. Bu nedenle, tarih eğitimi, bireylere yalnızca tarihsel olayların sırasını öğretmekten ziyade, analitik düşünme, eleştirel bakış açısı,

sorgulama yeteneği ve tarihsel bağlam kurma becerilerini kazandırmayı hedeflemelidir.

Son yıllardaki akademik çalışmalar, geleneksel ezberci tarih öğretiminin yetersizliğini ortaya koymakta; bunun yerine, öğrenci merkezli ve eleştirel düşünmeyi teşvik eden yöntemlerin daha etkili olduğunu göstermektedir. Yaparak-yaşayarak öğrenmenin sınırlılıkları dikkate alındığında, alternatif öğretim araçlarının önemi artmaktadır. Sözel ve görsel semboller, radyo yayınları, dramatik gösterimler, oyunlaştırma ve müze ziyaretleri gibi yöntemler, tarihsel bilgiyi daha kalıcı ve etkili kılmaktadır (Şimşek, 2003). Özellikle film ve belgeseller gibi görsel-işitsel materyaller hem pedagojik değeri hem de öğrencilerin üst düzey bilişsel becerilerini geliştirme potansiyeliyle öne çıkmaktadır. Film temelli öğretim, tarihsel olayları dramatize ederek bilişsel ve duygusal etkileşimi artırmakta, çok boyutlu analizlere zemin hazırlamaktadır (Demircioğlu, 2007).

Dolayısıyla, tarih eğitimi bağlamında görsel-işitsel materyallerin kullanımı, geleneksel anlatım yöntemlerine kıyasla daha etkili ve kalıcı bir öğrenme deneyimi sunmaktadır. Bu bağlamda, tarihî film ve diziler gibi görsel materyallerin eleştirel düşünme odaklı bir şekilde ders içeriğine entegre edilmesi, tarih öğretiminin niteliğini artıracak yenilikçi yaklaşımlar arasında değerlendirilmektedir.

Tarihî film ve dizilerin, izleyicilerin tarih algısı, tarih bilgisi edinimi ve tarihî olaylara olan ilgileri üzerindeki etkileri, son yıllarda hem akademik literatürde hem de eğitim alanında yoğun şekilde tartışılmaktadır. Görsel-işitsel medya ürünlerinin popülerleşmesiyle birlikte, tarihsel anlatıların kitlelere ulaşma biçimi dönüşüme uğramış; bu durum, tarih öğretiminin araç ve yöntemlerinin de yeniden değerlendirilmesini zorunlu kılmıştır. Ancak tarihî dizi ve filmlerin eğitimsel katkılarına ilişkin akademik çalışmalar henüz sınırlı sayıdadır. Bu çalışmaların çoğu, tarihsel anlatının görsel araçlarla sunulmasının, öğrencilerin derse olan ilgisini artırma ve öğrenmeyi destekleme gibi potansiyeller taşıdığını ortaya koymaktadır (Demir & Gezici, 2018; Öztaş, 2015). Bununla birlikte, görsel anlatıların pedagojik etkisi yalnızca motivasyon artırıcı yönüyle sınırlı değildir; eleştirel düşünme

becerilerini geliştirme, tarihî empati oluşturma ve bağlamsal okuryazarlığı teşvik etme gibi üst düzey bilişsel kazanımlara da katkı sunabileceği vurgulanmaktadır (Kalçık & Ünal, 2017).

Tarihî dizilerin popülerlik kazanması beraberinde bazı pedagojik riskleri de getirmiştir. Özellikle reyting kaygısıyla yapılan dramatik anlatımların, tarihsel gerçeklikten uzaklaşarak bilgi çarpıtmasına neden olabileceği yönünde eleştiriler bulunmaktadır (Özmen, Er & Ünal, 2014). Bu durum, izleyicilerin tarihî olayları yanlış yorumlamalarına veya tarihsel gerçeklik ile kurgu arasındaki sınırı bulanıklaştırmalarına yol açabilmektedir. Nitekim Öztaş'ın (2007) aktardığı üzere, eğitimciler arasında tarihî dizilere yönelik görüşler çeşitlilik göstermektedir. Bir grup öğretmen bu yapımları, tarih öğretiminde öğrencilerin dikkatini çeken ve motivasyon sağlayan birer araç olarak görürken; diğer bir grup, tarihsel doğruluğun gölgelenmesi nedeniyle bu içeriklerin bilgi kirliliği yaratabileceğini düşünmektedir.

Türkiye’de son yıllarda yapılan çeşitli ampirik araştırmalar, tarihî dizi ve filmlerin öğrenciler üzerindeki etkilerini daha yakından incelemiştir. Meslek yüksekokulu öğrencilerini merkeze alan bir çalışmada (Öztaş, Kamil & Kılıç, 2013), öğrencilerin tarihî yapımlarla olan ilişkileri değerlendirilmiş; tarihî içeriklerin bilgilendirici olduğu kadar duygusal bağ kurmaya da olanak sağladığı belirtilmiştir. Benzer şekilde Kaya ve Günel’in (2015) çalışması, Muhteşem Yüzyıl dizisi özelinde, tarih öğretmenlerinin tarihî dizilere yönelik tutumlarını ele almış; öğretmenlerin büyük çoğunluğunun bu dizileri öğretim sürecinde görsel materyal olarak değerlendirdiği görülmüştür.

Öğrencilerin tarihî dizilere yönelik algılarını merkezine alan araştırmalar, bu tür yapımların eğitsel etkisini daha doğrudan değerlendirme imkânı sunmaktadır. Öztaş'ın (2015) Kırklareli Üniversitesi Tarih Bölümü öğrencileriyle yürüttüğü araştırma, bu dizilerin öğretim sürecine olumlu katkılar sunduğu yönünde güçlü bulgular içermektedir. Ocak ve Selimoğlu'nun (2016) nitel çalışması ise lise düzeyindeki öğrencilerin tarihî dizilere yönelik eleştirilerini analiz ederek, özellikle tarihî gerçeğin çarpıtıldığı durumlarda öğrencilerin farkındalık düzeylerinin sınırlı

olduğunu göstermiştir. Benzer şekilde, Akın'ın (2020) ortaöğretim öğrencileriyle gerçekleştirdiği yüksek lisans tezinde, tarihî dizilere duyulan ilginin, tarih dersine karşı olumlu tutumla ilişkili olduğu saptanmıştır.

Tarihî diziler yalnızca öğrenciler nezdinde değil, öğretmenler açısından da dikkatle değerlendirilen bir konudur. Korkmaz, Efe ve Erdemözkan'ın (2022) sosyal bilgiler öğretmenleriyle yürüttüğü çalışmada, öğretmenlerin büyük çoğunluğu tarihî filmleri eğitim materyali olarak faydalı bulmakta; özellikle öğrencinin dikkatini çekme ve öğrenmeyi kalıcı hâle getirme bağlamında bu içerikleri etkili görmektedir. Diğer yandan, Faiz, Karasu ve Avcı (2020) tarafından yürütülen bir başka çalışmada, sosyal bilgiler öğretmenlerinin tarihî dizilere yönelik görüşleri analiz edilerek, bu yapımların öğretim sürecinde nasıl konumlandığı ve popüler kültürle nasıl etkileştiği değerlendirilmiştir.

Tarihî dizilerin etkisi yalnızca ulusal düzeyle sınırlı kalmamaktadır. Medin ve Yeğin'in (2023) çalışması, *Diriliş Ertuğrul* ve *Kuruluş Osman* dizilerinin Arnavutluk ve Kosova gibi ülkelerdeki yayıncılar tarafından yeniden kurgulanan sezon fragmanları üzerinden, Türkiye'nin kültürel diplomasi stratejilerini analiz etmektedir. Bu bağlamda dizilerin içerdiği mitolojik ve kültürel kodlar, Türkiye'nin yumuşak güç araçları olarak işlev gördüğünü göstermekte; tarihî anlatıların uluslararası kültürel temsil araçları olarak da değerlendirilebileceğini ortaya koymaktadır.

Tarihî dizilerin pedagojik kullanımının bir diğer boyutu da medya eleştirisi ve tarih yazımı süreçlerinin sorgulanmasına olanak tanımasıdır. Ata ve Keçe'nin (2014) çalışmasında, öğrencilerin tarih okuryazarlığı düzeylerini etkileyen unsurlar arasında tarihî diziler ve belgeseller özel bir yer tutmakta; ancak bu tür yapımların öğrenciler nezdinde yeterince ilgi görmediği belirtilmektedir. Öğretmen görüşlerine göre, *Muhteşem Yüzyıl* gibi diziler daha çok magazinsel yönleriyle dikkat çekerken, tarihsel içerik arka planda kalmakta ve öğrenciler bu yapımları eleştirel bir perspektiften değerlendirememektedir. Belgesellerin ise öğrencilerin bilişsel düzeyine uygun olmaması ve donuk anlatımı nedeniyle ilgi çekici bulunmadığı ifade

edilmiştir. Bu bağlamda, görsel-işitsel materyallerin tarih öğretiminde etkili olabilmesi için pedagojik rehberlik eşliğinde sunulmaları ve öğrencilere eleştirel okuma becerisi kazandırmaları gerektiği vurgulanmaktadır.

Çencen ve Şimşek (2015), *Diriliş* dizisini sekiz usta tarihçinin görüşleri doğrultusunda değerlendirmiş; tarihçilerin diziyi genel olarak başarılı bulduklarını, özellikle görsel öğeleri (kostüm, dekor, atmosfer) tarihsel temsil açısından olumlu değerlendirdiklerini belirtmiştir. Ancak senaryoda anakronik unsurlar, tarihsel bağlamdan sapmalar ve özellikle İbn Arabi ile Tapınak Şövalyeleri gibi tarihsel temeli zayıf öğelerin abartılı kullanımı eleştirilmiştir. Çalışma, tarihî dizilerin tarih bilincini geliştirmede etkili olabileceğini, ancak tarihsel doğruluk için akademik danışmanlık desteğinin artırılması gerektiğini vurgulamaktadır. Benzer şekilde, Çencen ve Demir'in (2013) çalışmasında, 10. sınıf tarih ders kitabı ile *Muhteşem Yüzyıl* dizisi, Kanuni dönemi söylemleri açısından göstergebilimsel olarak karşılaştırılmış; her iki anlatının Osmanlı'yı güçlü ve ihtişamlı biçimde temsil ettiği, ancak dizide kurgusal karşıtlıkların öne çıktığı belirlenmiştir. Tarihî dizilerin öğretimde yardımcı olabileceği, ancak eleştirel bakışla ve öğretmen rehberliğinde kullanılması gerektiği vurgulanmıştır.

Bu çalışma, Sakarya Üniversite örneğinde üniversite öğrencilerinin tarihî dizi ve filmlere yönelik tutumlarını ve bu filmleri tarih algıları üzerindeki etkilerini inceleyerek, literatürdeki mevcut boşluğu doldurmayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda, tarih eğitimi alan öğrenciler ile farklı disiplinlerde öğrenim gören öğrencilerin tarihî dizi ve filmlere yönelik yaklaşımlarının karşılaştırılması, çalışmanın temel odak noktalarından birini oluşturmaktadır. Ayrıca, tarihî dizi ve filmlerde sunulan olayların tarihî gerçeklikle örtüşme düzeyi ve olası sapmaların izleyiciler üzerindeki etkileri analiz edilmiştir. Popüler tarih anlatılarının, bireylerin tarihsel kavrayışını ve millî kimlik algısını şekillendirdiği yönündeki akademik bulgular göz önünde bulundurularak, bu yapımların tarihî bilgi üzerindeki etkileri eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirilmiştir.

1. Çalışma Hakkında Bilgiler

1.1. Yöntem

1.1.1. Araştırma Modeli

Bu çalışma, sayısal verilere dayalı sistematik ve nesnel analizler yapmayı amaçlayan nicel araştırma yöntemi çerçevesinde yürütülmüştür. Nicel araştırmalar, ölçülebilir ve genellenebilir bulgular üretmeyi hedefleyen ve istatistiksel çözümlemelere dayanan bir yaklaşım sunar. Bu kapsamda, çalışmada genel tarama modeli benimsenmiştir. Genel tarama modeli, belirli bir zaman dilimi içinde geniş bir örneklemden veri toplayarak mevcut durumu nicel verilerle betimlemeyi amaçlayan bir desen olarak tanımlanır (Creswell, 2016).

Bununla birlikte, çalışmanın temel araştırma soruları doğrultusunda ilişkisel tarama modeli de kullanılmıştır. Bu model, iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkinin yönü ve gücünü analiz etmeye imkân tanır (Karasar, 2013). Bu sayede, tarihî dizi ve filmlerin izlenme sıklığı ile öğrencilerin tarih algısı, tarihî olaylara yönelik ilgisi ve tarihsel içeriklere karşı tutumları arasındaki bağlantılar istatistiksel olarak değerlendirilebilmiştir. Değişkenler arasındaki bu tür ilişkiler, hem bireylerin bilişsel ve duyuşsal tepkilerini anlamak hem de tarih eğitimi bağlamında tarihî dizi ve filmlerin işlevselliğini değerlendirmek adına analitik bir temel sunmaktadır.

Genel tarama ve ilişkisel tarama modellerinin birlikte tercih edilmesinin nedeni, hem tarihî dizi ve filmlere yönelik mevcut tutumları betimlemek hem de bu tutumlarla tarih algısı, ilgi düzeyi ve akademik formasyon arasındaki ilişkileri çok boyutlu ve karşılaştırmalı biçimde analiz etmektir (Başol, 2008). Bu yaklaşım, bireylerin popüler tarih anlatılarıyla kurdukları bilişsel bağlamları değerlendirmeye, dolayısıyla tarihî dizi ve filmlerin tarih bilinci üzerindeki etkilerini bilimsel temelde ortaya koymaya yöneliktir.

1.1.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Türkiye'deki üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Ancak evrenin tamamına erişimin mümkün olmaması nedeniyle, çalışmanın evreni Sakarya Üniversitesi öğrencileri ile sınırlandırılmıştır. Örneklemi ise farklı fakülte ve bölümlerde öğrenim gören toplam 500 lisans öğrencisi oluşturmaktadır. Bu tercih,

üniversite öğrencilerinin tarihî dizi ve filmlerle etkileşim düzeylerinin demografik ve akademik bağlamda çeşitlilik göstermesini sağlamak amacıyla yapılmıştır.

Örneklem seçiminde rastgele örnekleme ve kolayda örnekleme yöntemleri birlikte kullanılmıştır. Rastgele örnekleme yöntemi, genellenebilirlik açısından güçlü bir temel sağlarken (Büyüköztürk vd., 2013); kolayda örnekleme ise veri toplama sürecinin uygulanabilirliğini artırmıştır (Baltacı, 2018; Karasar, 2013). Bu örneklem yapısı, tarih bölümü öğrencileri ile diğer bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin tarihî içeriklere yönelik tutumlarını karşılaştırmak ve akademik formasyonun etkisini değerlendirmek açısından analitik avantaj sunmaktadır.

1.1.3. Veri Toplama Aracı ve Analiz Süreci

Veri toplama aracı olarak yapılandırılmış anket formu kullanılmıştır. Araştırma sorularına sistematik ve nesnel yanıtlar elde etmeyi amaçlayan anket maddeleri, ölçme ve değerlendirme alanında geçerli kabul edilen ilkelere uygun biçimde hazırlanmıştır. Anket formu üç bölümden oluşmaktadır: İlk bölümde katılımcıların demografik bilgilerine (cinsiyet, yaş, bölüm, sınıf düzeyi) ilişkin sorular yer almakta; ikinci bölümde tarihî içeriklere yönelik genel ilgi ve algılar beşli Likert tipi ölçekle ölçülmekte; üçüncü bölümde ise belirli tarihî dizi ve filmlere yönelik izleme alışkanlıkları ve bu yapımlara dair bireysel tutumlar sorgulanmaktadır.

Anketin geçerliliği, içerik uzmanlarının görüşleriyle sağlanmış; maddeler alanyazın ve benzer araştırmalar incelenerek yapılandırılmıştır. Güvenirlik açısından ise iç tutarlılık düzeyi hesaplanmış ve Cronbach's Alpha katsayısı .84 olarak belirlenmiştir, bu da yüksek düzeyde güvenirlilik anlamına gelmektedir.

Toplanan veriler SPSS 27 paket programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Öncelikle normallik testleri uygulanarak çarpıklık ve basıklık değerleri değerlendirilmiş; değerlerin ± 1 aralığında bulunması nedeniyle verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Buna dayanarak parametrik testler tercih edilmiştir. Verilerin analizinde, değişkenler arasındaki ilişkiler için Pearson Korelasyon Analizi, gruplar arası karşılaştırmalar için bağımsız örneklem t-testi ve

tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Ayrıca sıralı kategorik değişkenlerin analizinde sıralı lojistik regresyon yöntemi uygulanmıştır. Bütün analizlerde anlamlılık düzeyi $p < .05$ olarak kabul edilmiştir.

Analiz sonuçları, çalışmanın tarihî dizi ve filmlerin bireylerin tarih algısı ve akademik tutumları üzerindeki etkilerini çok boyutlu biçimde değerlendirmesini sağlayacak şekilde tablolarla desteklenerek sunulmuştur.

1.2. Araştırmanın Amacı ve Problemi

Bu araştırmanın temel amacı, tarihî dizi ve filmlerin üniversite öğrencilerinin tarih algısı, tarihî olaylara yönelik ilgisi ve bilgi edinme süreçleri üzerindeki etkilerini incelemiştir. Bu doğrultuda çalışma, Sakarya Üniversitesi örneğinde tarih bölümü öğrencileri ile farklı disiplinlerde öğrenim gören öğrencilerin tarihî yapımlara yönelik tutumlarını karşılaştırmalı olarak değerlendirmeyi hedeflemiştir. Böylece tarihî dizi ve filmlerin, akademik bilgiye katkı potansiyeli ve tarih öğretimindeki işlevselliği ortaya konulmuştur.

Günümüzde tarihî dizi ve filmler, yalnızca eğlence aracı olmanın ötesine geçerek bireylerin tarihsel bilgi edinme biçimlerini, geçmişe dair algılarını ve millî kimlik tasavvurlarını etkilemektedir. Özellikle genç kuşakların tarihî olaylara ve figürlere yönelik ilgisinin önemli bir kısmı bu tür görsel anlatılar üzerinden şekillenmektedir. Ancak bu yapımların tarihsel gerçeklikten ne ölçüde sapmalar içerdiği, izleyicilerde ne tür algılar oluşturduğu ve bu durumun akademik bilgiyle nasıl bir etkileşim içinde olduğu henüz yeterince açıklığa kavuşturulmamıştır.

Bu bağlamda araştırmanın temel problemi şu sorular etrafında şekillenmiştir:

- Tarihî dizi ve filmler, üniversite öğrencilerinin tarihî olaylara ve kişilere ilişkin algılarını nasıl etkilemektedir?
- Tarih bölümü öğrencileri ile diğer fakülte öğrencileri arasında bu yapımlara yönelik tutumlar bakımından anlamlı farklılıklar var mıdır?
- Bu tür görsel anlatıların eğitim süreçlerinde kullanılabilirliği ve tarih öğretimine katkısı ne düzeydedir?

Bu sorulara bilimsel temelde yanıt arayan çalışma, aynı zamanda tarihî anlatıların popüler kültür ve akademik bilgi arasında nasıl bir köprü kurduğunu ortaya koymayı amaçlamıştır.

1.3. Katılımcılara İlişkin Tanıtıcı Bilgiler

Tablo 1: Katılımcılara İlişkin Bilgiler

Değişken	n	%
Cinsiyet		
Erkek	191	38.20
Kadın	309	61.80
Sınıf Düzeyi		
1. Sınıf	133	26.60
2. Sınıf	176	35.20
3. Sınıf	64	12.80
4. Sınıf	127	25.40
Bölüm		
Diğer Bölümler	392	78.40
Tarih Bölümü	108	21.60
Yaş Grubu		
20 Yaş ve Altı	262	52.40
21-25 Yaş Arası	209	41.80
26 Yaş ve Üzeri	29	5.80

Katılımcıların demografik özellikleri incelendiğinde, örneklemin büyük bir bölümünü kadın katılımcıların oluşturduğu tespit edilmiştir (%61.80), erkek katılımcıların oranı ise %38.20 olarak belirlenmiştir. Bu durum, örneklemin cinsiyet dağılımında kadın katılımcıların sayıca daha fazla olduğunu göstermektedir.

Öğrencilerin sınıf düzeyine göre dağılımı değerlendirildiğinde, ikinci sınıf öğrencilerinin en yüksek orana sahip olduğu görülmektedir (%35.20). Bunu sırasıyla birinci sınıf (%26.60), dördüncü sınıf (%25.40) ve üçüncü sınıf (%12.80) öğrencileri takip etmektedir. Katılımcıların çoğunluğunun lisans öğrenimlerinin ilk yıllarında yer aldığı gözlemlenmiştir; söz konusu dağılım, örneklemin sınıf düzeyine ilişkin demografik yapısının temel bir bileşenini teşkil etmektedir.

Örneklemin büyük çoğunluğunu tarih bölümü dışındaki fakülte ve bölümlerde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır (%78.40), tarih bölümü öğrencilerinin oranı ise %21.60 olarak erişilmiştir. Bu durum, çalışmanın tarih eğitimi alan öğrenciler ile diğer bölümlerde öğrenim gören bireylerin tarihî dizi ve filmlere yönelik algılarının karşılaştırılmasına olanak tanımaktadır.

Katılımcıların yaş gruplarına göre dağılımı incelendiğinde, 20 yaş ve altındaki bireylerin en büyük oranı oluşturduğu belirlenmiştir (%52.40). Bunu 21-25 yaş aralığındaki katılımcılar (%41.80) takip ederken, 26 yaş ve üzerindeki bireylerin oranının görece düşük olduğu gözlemlenmiştir (%5.80). Üniversite öğrencilerinin tarihî dizi ve filmlere yönelik algısını ve tarihî olaylara ilişkin bilişsel tutumlarını analiz edebilmek açısından bu yaş dağılımı, çalışmaya önemli bir çerçeve sunmaktadır.

1.4. Çalışma Etik Kurul Onayı

Bu çalışma, Sakarya Üniversitesi'nin Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulunun 18.09.2024 tarihli ve 74 sayılı toplantısında alınan "09" nolu karar doğrultusunda yürütülmüştür. Ayrıca, araştırmaya katılan yetişkin bireylerden gönüllü katılım onamı alındıktan sonra görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

2. Bulgular

2.1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Betimsel Bulgular

Tablo 2: Çalışmada Kullanılan Anket Formuna İlişkin Betimsel İstatistikler ve Normallik Analizi

Değişken	Ortalama	Std. Sapma	Min	Maks	Çarpıklık	Basıklık
1. Tarihe ilginiz var mı?	2.67	1.18	0.00	4.00	-0.87	-0.08
2. Tarih ile ilgili araştırmalar yapmayı sever misiniz?	2.50	1.19	0.00	4.00	-0.63	-0.50
3. Tarih, dönemini anlatan diziler ve filmler izleyerek öğrenilebilir mi?	2.09	1.19	0.00	4.00	-0.15	-0.99
4. Tarihi diziler ve filmler izler misiniz?	2.47	1.19	0.00	4.00	-0.67	-0.52
5. Tarihi dizi ve film izlemeyi sever misiniz?	2.47	1.19	0.00	4.00	-0.63	-0.49

Değişken	Ortalama	Std. Sapma	Min	Maks	Çarpıklık	Basıklık
6. Tarihi dizi ve film izlerken oyuncu kadrosu ve anlattığı dönem dikkatinizi çeker mi?	2.60	1.16	0.00	4.00	-0.77	-0.18
7. Tarihi dizi ve film izlerken etkilendiğiniz sahneler oluyor mu?	2.66	1.16	0.00	4.00	-0.83	-0.13
8. Tarihi dizi veya filmi izlerken bilmediğiniz bir olayı sahnede görüp araştırdığınız veya bilmediğiniz tarihi bir yeri görüp ziyaret ettiğiniz oldu mu?	2.34	1.28	0.00	4.00	-0.37	-1.02
9. Tarihi dizi ve filmler sizin tarihe olan merakınızı ve ilginizi arttırdı mı?	2.32	1.23	0.00	4.00	-0.30	-0.94
10. Tarihi dizi ve filmleri izledikten sonra vatan ve millet sevginiz arttı mı?	2.25	1.31	0.00	4.00	-0.37	-1.00
11. Tarihi dizi ve filmleri izledikten sonra tarihte olan karakterlere ve olaylara olan ilginiz arttı mı?	2.30	1.29	0.00	4.00	-0.42	-0.93
12. Tarihi dizi ve filmler çekilirken reyting alması için bazı sahnelerin gerçeklik dışı çekildiğini düşündüğünüz oldu mu?	2.94	1.32	0.00	4.00	-1.08	-0.07
13. Dizi ve filmlerde gösterilen tarih ile gerçek tarih arasında fark olduğunu düşünür müsünüz?	2.72	1.36	0.00	4.00	-0.85	-0.51
14. Tarihi dizi ve filmler sizce her kesime hitap eder mi?	1.32	1.11	0.00	4.00	0.48	-0.54
15. Tarihi dizi ve filmlerde gördüğünüz farklı milletleri merak edip araştırdığınız oldu mu?	1.99	1.34	0.00	4.00	-0.10	-1.18
16. Tarihi dizi ve filmleri izledikten sonra film veya dizideki sahneler gözünüzün önünde canlanır mı?	1.98	1.29	0.00	4.00	-0.18	-1.12
17. Tarihi dizi veya filmlerden sonra o dönemin kültürüne ilgi duymaya başladınız mı?	2.02	1.31	0.00	4.00	-0.13	-1.14
18. Tarihi dizi ve filmlerde kullanılan eski Türkçe kelimeler dikkatinizi çekti mi?	2.31	1.33	0.00	4.00	-0.44	-1.02
19. Tarihi dizi ve filmlerin okullarda görsel kaynak olarak kullanılmasını destekler misiniz?	1.85	1.38	0.00	4.00	0.05	-1.23
20. Tarihi dizi ve filmlerin özellikle Tarih öğretmenleri ve öğrencilerin için önemli	1.77	1.32	0.00	4.00	0.08	-1.09

Değişken	Ortalama	Std. Sapma	Min	Maks	Çarpıklık	Basıklık
bir görsel kaynak olup onların yükünü hafiflettiğini düşünür müsünüz?						

Betimsel istatistikler ve normallik analizi incelendiğinde, değişkenlerin genel dağılımının normal dağılıma yakın olduğu belirlenmiştir. Ortalama değerler 1.32 ile 2.94, standart sapmalar ise 1.10 ile 1.36 arasında değişmektedir. Minimum ve maksimum değerler sırasıyla .00 ve 4.00 olup, yanıtların ölçek aralığında dengeli dağıldığını göstermektedir. Çarpıklık değerleri -1.08 ile .48, basıklık değerleri ise -1.23 ile -.07 arasında değişmekte olup, bu bulgular verilerin büyük ölçüde normal dağılıma uygun olduğunu göstermektedir. Hafif sapmalara rağmen, parametrik testlerin uygulanmasını engelleyecek düzeyde bir sapma bulunmamaktadır. Normallik varsayımının büyük ölçüde sağlanması nedeniyle bağımsız örneklem t-testi ve sıralı lojistik regresyon analizi uygulanmış, elde edilen sonuçlar istatistiksel olarak geçerli ve güvenilir bulunmuştur.

Tablo 3: Katılımcıların İzledikleri Dizi ve Filmlere İlişkin Betimsel İstatistikler

Dizi Adı	n	%	Katılımcıların %'si
Muhteşem Yüzyıl	301	17.5	62.3
Diriliş Ertuğrul	218	12.7	45.1
Kuruluş Osman	147	8.6	30.4
Payitaht Abdülhamid	101	5.9	20.9
Elveda Rumeli	83	4.8	17.2
Vatanım Sensin	142	8.3	29.4
Alparslan Büyük Selçuklu	80	4.7	16.6
Fetih 1453	183	10.7	37.9
Piyanist	157	9.1	32.5
Çanakkale 1915	177	10.3	36.6
Diğer	127	7.4	26.3

Tarih dizilerine yönelik izleme eğilimleri katılımcılar arasında farklılık göstermektedir. En çok izlenen yapıım %62.3 ile *Muhteşem Yüzyıl* olup, popüler kültürdeki güçlü konumu ve dramatik anlatımıyla geniş kitlelere ulaşmıştır. *Diriliş Ertuğrul* ise %45.1 izlenme oranıyla, özellikle milli tarih vurgusu ve kahramanlık

anlatılarıyla dikkat çekmektedir. *Kuruluş Osman* (%30.4) *Diriliş Ertuğrul* ile benzer anlatı yapılarıyla dikkat çekerken, millî kimlik ve tarihsel anlatılarla bütünleşmiştir. Diğer bir Osmanlı temalı dizi olan *Payitaht Abdülhamid*, %20.9'luk izlenme oranıyla dikkate değer bir izleyici kitlesine ulaşmıştır (n = 301, %62.3; n = 218, %45.1; n = 147, %30.4; n = 101, %20.9).

İzleyicilerin tarih dizilerine ilgisi Osmanlı dönemiyle sınırlı kalmamaktadır. *Vatanım Sensin* ise Millî Mücadele dönemini ele almasına rağmen %29.4 izlenme oranına sahiptir. Dizinin tarihsel olayları dramatik bir anlatımla sunması ve kahramanlık temalarını öne çıkarması, izleyici ilgisini şekillendiren belirleyici unsurlar arasındadır (n = 142, %29.4).

Elveda Rumeli ise Balkan coğrafyasında geçen bir hikâye sunarak, göç ve kimlik konularına odaklanan bir anlatı biçimi ile belirli bir izleyici kitlesini kendisine çekmiştir. Bu dizi, katılımcıların %17.2'si tarafından izlenmiştir. *Alparslan Büyük Selçuklu*, Selçuklu dönemine odaklanan nadir yapımlardan biri olmasına rağmen %16.6 izlenme oranına sahiptir. Bu oran, Osmanlı dönemine ilişkin dizilere kıyasla daha düşük olup, popüler tarih anlatılarının belirli dönemlerde yoğunlaştığını göstermektedir. Ancak izleyici ilgisi tek bir dönemle sınırlı kalmayıp, popüler kültürün yönlendirdiği tarihsel anlatılar izleme alışkanlıklarını etkilemektedir (n = 83, %17.2; n = 80, %16.6).

Dizi filmlerin yanı sıra sinema filmleri de tarih anlatısında önemli bir rol oynamaktadır. *Fetih 1453*, sinema formatında olmasına rağmen %37.9 izlenme oranına ulaşarak sinemanın tarihî olayları aktarmadaki etkisini ortaya koymaktadır. *Çanakkale 1915* (%36.6) ve *Piyanist* (%32.5) gibi yapımlar, tarihî olayların dramatize edilmesinin izleyici ilgisini artırdığını ve ulusal hafızadaki olayların sinematografik anlatımla daha güçlü bir bağ kurduğunu göstermektedir (n = 183, %37.9; n = 177, %36.6; n = 157, %32.5).

Tablo 4: Katılımcıların İzledikleri Dizi Sayısına Göre Dağılımı

İzlenen Dizi Sayısı	n	%	Geçerli %	Kümülatif %
0	16	3.2	3.2	3.2
1-2	173	34.6	34.6	37.8
3-4	173	34.6	34.6	72.4
5-6	92	18.4	18.4	90.8
7+	46	9.2	9.2	100.0
Toplam	500	100.0	100.0	100.0

Tarih dizilerine yönelik izleme alışkanlıkları incelendiğinde, katılımcıların yalnızca %3.2’sinin hiç tarih dizisi izlemediği belirlenmiştir. Bu bulgu, tarih dizilerinin geniş kitlelere ulaştığını ve popüler kültürde önemli bir yer edindiğini göstermektedir. Televizyon ve dijital platformlardaki yaygınlığı ile dramatik unsurların etkisi, izlenme oranlarını artıran faktörler arasındadır (n = 16, %3.2).

Katılımcıların %69.2’si “1-2” (%34.6) veya “3-4” (%34.6) tarih dizisi izlediğini belirtmiştir, bu da belirli bir izleyici kitlesinin bu yapımları düzenli olarak takip ettiğini göstermektedir. İzleyicilerin tek bir yapımla sınırlı kalmayıp birden fazla diziye yönelmesi, diziler arasındaki anlatı benzerlikleri ve tarihsel figürler arası bağlantılarla ilişkili olabilir (n = 173, %34.6; n = 173, %34.6).

Tarih dizilerine yüksek ilgi gösteren katılımcıların %18.4’ü “5-6” dizi izlediğini belirtmiştir. Bu grup, tarih dizilerini yalnızca eğlence aracı olarak değil, tarihsel olaylara dair bilgi edinme veya geçmişe yönelik ilgilerini tatmin etme amacıyla da takip etmektedir. Bu bulgu, tarih dizilerinin popüler medya ile tarih anlatıları arasında bir köprü kurarak toplumsal hafızayı şekillendirdiğini göstermektedir (n = 92, %18.4). Tarih dizilerine yoğun ilgi duyan katılımcıların %9.2’si “7 ve daha fazla” dizi izlediğini belirtmiştir. Bu grup, tarih dizilerini yalnızca popüler yapımlar bağlamında değil, tarihsel olayları derinlemesine anlamak amacıyla da takip etmektedir. Belirli dönem ve temalara yönelik bu ilgi, tarih dizilerinin kültürel bellek üzerindeki etkisini ve belirli izleyici grupları tarafından sistematik şekilde tüketildiğini göstermektedir (n = 46, %9.2).

2.2. Değişkenler Arasındaki İlişkilerin İstatistiksel Analizi

Tablo 5: Katılımcıların Bölümleri ve İzledikleri Dizi ve Filmlerin İlişkisine Yönelik Ki-Kare Analizi

İzlenen Dizi ve Film	Cevap	Diğer Bölümler (n)	Tarih Bölümü (n)	X ²	df	p
Muhteşem Yüzyıl	Hayır	156	43	.000	1	.997
	Evet	236	65			
Diriliş Ertuğrul	Hayır	223	59	.176	1	.675
	Evet	169	49			
Kuruluş Osman	Hayır	280	73	.600	1	.438
	Evet	112	35			
Payitaht Abdülhamid	Hayır	330	69	21.635	1	.000
	Evet	62	39			
Elveda Rumeli	Hayır	332	85	2.195	1	.139
	Evet	60	23			
Vatanım Sensin	Hayır	280	78	.026	1	.871
	Evet	112	30			
Alparslan Büyük Selçuklu	Hayır	343	77	16.541	1	.000
	Evet	49	31			
Fetih 1453	Hayır	259	58	5.581	1	.018
	Evet	133	50			
Piyanist	Hayır	268	75	.046	1	.831
	Evet	124	33			
Çanakkale 1915	Hayır	253	70	.003	1	.958
	Evet	139	38			

Tarih bölümü ile diğer bölümlerden öğrencilerin tarih dizileri ve filmleri izleme alışkanlıkları karşılaştırıldığında, belirli yapımlarda anlamlı farklılıklar görülmektedir. *Payitaht Abdülhamid*, *Alparslan Büyük Selçuklu* ve *Fetih 1453*, tarih bölümü öğrencileri tarafından daha fazla izlenirken, *Muhteşem Yüzyıl*, *Diriliş Ertuğrul*, *Kuruluş Osman*, *Elveda Rumeli*, *Vatanım Sensin*, *Piyanist* ve *Çanakkale 1915* için gruplar arasında fark bulunmamaktadır, $\chi^2(1) = 21.635$, $p < .001$; $\chi^2(1) = 16.541$, $p < .001$; $\chi^2(1) = 5.581$, $p = .018$. Bu farklılıklar, tarih bölümü öğrencilerinin bazı tarihî yapımlara diğer bölümlerdeki öğrencilere kıyasla daha fazla ilgi gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Osmanlı'nın son dönemini konu alan *Payitaht Abdülhamid*, tarih bölümü öğrencileri tarafından daha fazla izlenmiştir, $\chi^2(1) = 21.635$, $p < .001$. Bu, öğrencilerin Osmanlı'nın son dönemine akademik ilgi duyduğunu ve dizinin tarihsel anlatılarını daha dikkatle takip ettiğini göstermektedir. Benzer şekilde, *Alparslan Büyük Selçuklu* da tarih bölümü öğrencileri arasında daha yüksek izlenme oranına sahiptir, $\chi^2(1) = 16.541$, $p < .001$. Selçuklu tarihine dair içeriklerin popüler kültürde görece sınırlı yer bulduğu düşünüldüğünde, tarih bölümü öğrencilerinin *Alparslan Büyük Selçuklu* dizisine gösterdiği görece yüksek ilgi dikkat çekicidir.

Tarih bölümü öğrencileri, diğer öğrencilere kıyasla *Fetih 1453* filmini daha yüksek oranda izlemiştir, $\chi^2(1) = 5.581$, $p = .018$. İstanbul'un fethi, Osmanlı tarihinin önemli bir dönüm noktası olup, tarih öğrencilerinin bu konuya akademik ilgisinin yüksek olması muhtemeldir. Ancak filmin popüler kültürde geniş yankı uyandırması, farklı bölümlerden öğrenciler tarafından da yoğun şekilde izlenmesini sağlamıştır. Osmanlı'nın kuruluş ve genişleme süreçlerini ele alan yapımların tarih bölümü öğrencileri tarafından daha fazla izlenmesi, bu grubun tarihî olaylara ilgisini göstermektedir.

Gruplar arasında fark gözlemlenmeyen yapımlar incelendiğinde, Osmanlı tarihini konu alan *Muhteşem Yüzyıl*, *Diriliş Ertuğrul* ve *Kuruluş Osman* dizileri hem tarih bölümü hem de diğer bölümlerdeki öğrenciler tarafından benzer oranlarda izlenmiştir, $\chi^2(1) = .000$, $p = .997$; $\chi^2(1) = .176$, $p = .675$; $\chi^2(1) = .600$, $p = .438$. Bu durum, Osmanlı tarihine yönelik ilginin akademik düzeyin ötesinde geniş halk kesimlerine yayılmış olmasına bağlanabilir.

Benzer şekilde, *Elveda Rumeli* ve *Vatanım Sensin* dizileri de gruplar arasında anlamlı bir fark göstermemektedir, $\chi^2(1) = 2.195$, $p = .139$; $\chi^2(1) = .026$, $p = .871$. Osmanlı'nın Balkanlar'daki varlığını ele alan *Elveda Rumeli* ve Kurtuluş Savaşı'nı merkezine alan *Vatanım Sensin* dizilerinin izlenme oranlarının benzerliği, her iki dönemin toplumsal hafızadaki yerini yansıtmaktadır. Akademik ilgi açısından farklılaşması beklenen bu yapımların her iki grup tarafından benzer oranlarda izlenmesi, popüler tarih anlatılarının belirleyici rolünü ortaya koymaktadır.

İkinci Dünya Savaşı'nı konu alan *Piyanist* ve Çanakkale Savaşı'nı ele alan *Çanakkale 1915* filmleri, tarih bölümü ve diğer bölümlerdeki öğrenciler tarafından benzer oranlarda izlenmiştir, $\chi^2(1) = .046$, $p = .831$; $\chi^2(1) = .003$, $p = .958$. *Piyanist*, Yahudi soykırımı ve savaş travmasını bireysel bir dram üzerinden aktararak küresel tarih anlatısına duyulan ilgiyi yansıtmaktadır. Milli kimlik ve vatanseverlik temalarına odaklanan *Çanakkale 1915* ise, tarih eğitiminde önemli bir yere sahip olmasına rağmen, akademik ilgiden ziyade ulusal bellek ve kolektif kimlik çerçevesinde izlenmiştir. Bu durum, savaş temalı yapımların akademik meraktan çok, toplumsal hafıza ile şekillendiğini göstermektedir.

Tablo 6: İzlenen Tarihî Dizi ve Film Sayısını Yordayan Değişkenlerin Sıralı Lojistik Regresyon Sonuçları

Değişken	b (SE)	OR	Wald χ^2	df	p	95% Güven Aralığı (Alt - Üst)
Sabit Terim	-	-	-	-	-	-
İzlenen Dizi Sayısı	-	-	-	-	-	-
0 İzleyenler	-3.429 (.433)	-	62.828	1	.000	[-4.276, -2.581]
1-2 İzleyenler	-.500 (.365)	-	1.878	1	.171	[-1.216, .215]
3-4 İzleyenler	.997 (.367)	-	7.383	1	.007	[.278, 1.716]
5-6 İzleyenler	2.353 (.385)	-	37.362	1	.000	[1.598, 3.107]
Tarih Bölümü Öğrencisi (Referans: Diğer Bölümler)	-.706 (.202)	.494	12.186	1	.000	[-1.102, -.309]
Yaş Grubu (Referans: 26 Yaş ve Üzeri)	-	-	-	-	-	-
20 Yaş Kadar	.696 (.366)	2.006	3.610	1	.057	[-.022, 1.415]
21-25 Yaş Arası	.503 (.368)	1.654	1.875	1	.171	[-.217, 1.224]
Model Uyumu ve İyilik Uyum Testleri						
Model	-2 LogLikelihood			Ki-Kare (X^2)	df	p
Sabit Model	123.632			-	-	-
Tam Model	109.479			14.153	3	.003
Pseudo R ² Değerleri						

Değişken	b (SE)	OR	Wald χ^2	df	p	95% Güven Aralığı (Alt - Üst)
Model			Cox&Snell		Nagelkerke	McFadden
İzlenen Dizi ve Film Sayısı & Değişkenler			.028		.030	.010

Yukarıdaki tabloda tarihî dizi ve film izleme sıklığını yordayan değişkenlere ilişkin sıralı lojistik regresyon analizi sonuçları sunulmaktadır. Analizde, izlenen tarihî dizi ve film sayısı, öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümler ve yaş grupları bağımsız değişkenler olarak ele alınmıştır.

Analiz sonuçlarına göre, hiç tarihî dizi ve film izlemeyen grubun katsayısı negatif ve istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($b = -3.429$; Wald $\chi^2 = 62.828$; $p < .001$). Bu durum, hiç tarihî dizi ve film izlemeyen bireylerin, diğer gruplara kıyasla belirgin biçimde daha düşük tarih ilgisine sahip olduklarını göstermektedir. 1-2 dizi izleyen grubun katsayısı negatif olmakla birlikte, istatistiksel olarak anlamlı değildir ($b = -.500$; $p = .171$). Dolayısıyla, bu grubun tarih ilgisi açısından referans grubundan (yüksek sayıda izleyen gruptan) anlamlı farklılık göstermediği söylenebilir.

Diğer yandan, 3-4 dizi izleyen grubun katsayısı pozitif ve istatistiksel olarak anlamlıdır ($b = .997$; Wald $\chi^2 = 7.383$; $p = .007$). Bu bulgu, orta düzeyde tarihî dizi izleyen bireylerin tarihî olaylara olan ilgilerinin yüksek izleme sıklığına sahip gruplara yakın seviyede olduğunu ortaya koymaktadır. En fazla dizi ve film izleyen grup (5-6 izleyenler) ise yüksek pozitif katsayı ve istatistiksel olarak çok güçlü anlamlılık göstermiştir ($b = 2.353$; Wald $\chi^2 = 37.362$; $p < .001$). Bu sonuç, yoğun şekilde tarihî dizi izleyenlerin tarihsel olaylara ilgisinin diğer gruplara kıyasla en yüksek düzeyde olduğunu doğrulamaktadır.

Öğrencilerin eğitim aldıkları bölümlere ilişkin bulgular ise ilgi çekicidir. Tarih bölümü öğrencilerinin katsayısı negatif ve anlamlıdır ($b = -.706$; OR = .494; Wald $\chi^2 = 12.186$; $p < .001$). Bu sonuç, tarih bölümü öğrencilerinin diğer bölümlerde öğrenim görenlere kıyasla daha az tarihî dizi izlediğini ortaya koymaktadır. Bu durum, beklenmedik görünmekle birlikte, tarih bölümü öğrencilerinin görsel-işitsel

materyallerden ziyade yazılı kaynaklar ve akademik içeriklere daha fazla yönelmeleri ile açıklanabilir.

Yaş grubuna ilişkin analizlerde, 20 yaş altı öğrencilerde tarihî dizilere yönelik katsayı pozitif ancak sınırda anlamlıdır ($b = .696$; $p = .057$). Bu durum, genç yaş grubunun tarihî dizi izlemeye daha yatkın olduğunu işaret etmekle birlikte sonuçlar kesin anlam ifade etmemekte ve ek araştırmalara ihtiyaç duymaktadır. 21-25 yaş arası grubun katsayısı da pozitif ancak istatistiksel olarak anlamlı değildir ($b = .503$; $p = .171$), bu da söz konusu grubun daha ileri yaşlardaki referans gruptan anlamlı düzeyde farklılaşmadığını göstermektedir.

Model uyum testlerine göre, oluşturulan modelin veri setine uyumu istatistiksel olarak anlamlıdır ($\chi^2 = 14.153$; $df = 3$; $p = .003$). Modelin açıklama gücüne ilişkin Pseudo R^2 değerleri (Cox & Snell = .028; Nagelkerke = .030; McFadden = .010) ise düşük düzeydedir, ancak yine de anlamlı bir katkı sunmaktadır. Bu durum, tarihî dizi izleme davranışını açıklamada başka faktörlerin de dikkate alınması gerektiğini göstermektedir.

Sonuç olarak, tarihî dizi ve film izleme sıklığının artması bireylerin tarihsel olaylara ilgisini önemli ölçüde yükseltmektedir. Yoğun dizi izleyicilerinin tarihî ilgisi en üst seviyede iken, tarih bölümünde okuyan öğrencilerin diğer bölümlerden beklenenin aksine daha az dizi izlediği tespit edilmiştir.

2.3. Gruplar Arası Anlamlılık Düzeyleri: Fark Analizleri

Tablo 7: Katılımcıların Bölümlerine Göre Dizi İzleme Sayılarının Değerlendirilmesine İlişkin Bağımsız Örneklem t -Testi Sonuçları

Değişken	n	$\bar{x}$	SS	t	df	p
Diğer Bölümler	392	3.30	1.99	-2.776	498	.006
Tarih Bölümü	108	3.93	2.41			

Bağımsız örneklem t -testi sonuçları, tarih bölümü öğrencileri ile diğer bölümlerdeki öğrenciler arasında tarih dizisi izleme sıklığında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir, $t(498) = -2.776$, $p = .006$. Tarih bölümü öğrencileri, diğer bölümlere kıyasla daha fazla tarihî dizi ve filmi izlemekte ($\bar{x} = 3.93$, $SS = 2.41$), bu

da onların tarihî anlatılara daha fazla ilgi gösterdiğini ortaya koymaktadır. Diğer bölümlerdeki öğrencilerin izleme sıklığı ise daha düşüktür ($\bar{x} = 3.30$, $SS = 1.99$).

Bu fark, tarih bölümü öğrencilerinin tarihî olaylara yönelik akademik ilgisiyle açıklanabilir. Özellikle *Payitaht Abdülhamid* ve *Alparslan Büyük Selçuklu* gibi dizilerin tarih bölümü öğrencileri tarafından daha fazla izlenmesi, Osmanlı ve Selçuklu tarihine yönelik akademik ilgiyle bağlantılıdır. Tarih bölümü öğrencilerinin tarihî dizileri izleme eğilimi, bu içerikleri yalnızca eğlence değil, aynı zamanda bilgi kaynağı olarak kullanma amacını yansıtmaktadır.

Bağımsız örneklem t-testi sonuçları, tarih bölümü öğrencilerinin tarihî dizi ve filmleri öğrenme ve pekiştirme amacıyla izlediğini ortaya koyarken, diğer bölümlerden öğrencilerin de belirli dizilere ilgi gösterdiği gözlemlenmiştir. Bu, filmlerin akademik ilginin ötesinde, genel bir tarihî merak oluşturduğunu ve görsel anlatıların tarihsel bilginin yayılmasında rol oynadığını düşündürmektedir.

Tablo 8: Cinsiyete Göre Tarihî Dizi ve Film İzleme Alışkanlıklarının Değerlendirilmesine İlişkin Bağımsız Örneklem t-Testi Sonuçları

Değişken	n	$\bar{x}$	SS	t	df	p
Erkek	191	3.52	2.29	.722	498	.471
Kadın	309	3.38	1.98			

Bağımsız örneklem t-testi sonuçlarına göre, cinsiyetin tarihî dizi ve filmi izleme alışkanlıkları üzerinde anlamlı bir etkisi bulunmamaktadır ($t(498) = .722$, $p = .471$). Erkeklerin izleme sayısı kadınlara göre hafif bir artış gösterse de bu fark istatistiksel olarak anlamlı değildir. Önceki analizler, tarihî dizi ve filmleri izleme alışkanlıklarının akademik ilgi ve tarihî merakla ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Bu durum, tarihî dizi ve filmlerin cinsiyet farkı gözetmeksizin geniş bir izleyici kitlesine hitap ettiğini göstermektedir.

Cinsiyet açısından anlamlı bir fark bulunmaması, tarihî dizi ve filmlerin izlenme nedenlerinin bireysel ilgi ve tarihî olayları anlamlandırma biçimlerine dayandığını göstermektedir. Tarih bölümü öğrencilerinin *Payitaht Abdülhamid* ve *Alparslan Büyük Selçuklu* gibi dizilere daha fazla ilgi gösterdiği tespit edilse de,

cinsiyete dayalı bir farklılık bulunmamıştır. Bu, tarih dizilerinin belirli toplumsal gruplara hitap etmediğini ve her iki cinsiyetin benzer motivasyonlarla izlediğini düşündürmektedir.

Tablo 9: Tarih Bölümü Öğrencileri ile Diğer Bölümlerdeki Öğrencilerin Tarihî Dizi ve Filmlerine Yönelik Görüşlerinin Karşılaştırılmasına İlişkin Bağımsız Örneklem t-Testi Sonuçları

Değişken	Grup	n	$\bar{x}$	SS	t	df	p
Tarihe ilginiz var mı?	Diğer Bölümler	392	2.44	1.15	-8.826	498	.000
	Tarih Bölümü	108	3.50	.89			
Tarih ile ilgili araştırmalar yapmayı sever misiniz?	Diğer Bölümler	392	2.27	1.14	-8.669	498	.000
	Tarih Bölümü	108	3.31	.96			
Tarih, dönemini anlatan diziler ve filmler izleyerek öğrenilebilir mi?	Diğer Bölümler	392	2.12	1.18	.834	498	.404
	Tarih Bölümü	108	2.01	1.23			
Tarihi diziler ve filmler izler misiniz?	Diğer Bölümler	392	2.40	1.19	-2.534	498	.012
	Tarih Bölümü	108	2.72	1.16			
Tarihi dizi ve film izlemeyi sever misiniz?	Diğer Bölümler	392	2.40	1.19	-2.561	498	.011
	Tarih Bölümü	108	2.73	1.15			
Tarihi dizi ve film izlerken oyuncu kadrosu ve anlattığı dönem dikkatinizi çeker mi?	Diğer Bölümler	392	2.55	1.14	-1.859	498	.064
	Tarih Bölümü	108	2.79	1.22			
Tarihi dizi ve film izlerken etkilendiğiniz sahneler oluyor mu?	Diğer Bölümler	392	2.61	1.15	-1.934	498	.054
	Tarih Bölümü	108	2.85	1.16			
Bilmediğiniz bir olayı veya yeri araştırdığınız oldu mu?	Diğer Bölümler	392	2.24	1.26	-3.300	498	.001
	Tarih Bölümü	108	2.24	1.26			

Değişken	Grup	n	$\bar{x}$	SS	t	df	p
	Tarih Bölümü	108	2.69	1.29			
Tarihi dizi ve filmler sizin tarihe olan ilginizi arttırdı mı?	Diğer Bölümler	392	2.22	1.21	-3.463	498	.001
	Tarih Bölümü	108	2.68	1.24			
Tarihi dizi ve filmleri izledikten sonra vatan ve millet sevginiz arttı mı?	Diğer Bölümler	392	2.18	1.30	-2.304	498	.022
	Tarih Bölümü	108	2.51	1.29			
Tarihteki karakterlere olan ilginiz arttı mı?	Diğer Bölümler	392	2.17	1.30	-4.396	498	.000
	Tarih Bölümü	108	2.78	1.13			
Tarihi dizilerde reyting için gerçeklik dışı sahneler olduğunu düşündünüz mü?	Diğer Bölümler	392	2.79	1.37	-4.958	498	.000
	Tarih Bölümü	108	3.48	.94			
Tarihi dizilerde gösterilen tarih ile gerçek tarih arasında fark var mı?	Diğer Bölümler	392	2.59	1.37	-4.161	498	.000
	Tarih Bölümü	108	3.19	1.20			
Tarihi dizi ve filmler her kesime hitap eder mi?	Diğer Bölümler	392	1.22	1.05	-3.669	498	.000
	Tarih Bölümü	108	1.66	1.24			
Farklı milletleri merak edip araştırdınız mı?	Diğer Bölümler	392	1.77	1.30	-7.331	498	.000
	Tarih Bölümü	108	2.79	1.17			
İzlediğiniz sahneler gözünüzün önünde canlanır mı?	Diğer Bölümler	392	1.84	1.27	-4.821	498	.000
	Tarih Bölümü	108	2.50	1.24			
O dönemin kültürüne ilgi duymaya başladınız mı?	Diğer Bölümler	392	1.85	1.29	-5.608	498	.000
	Tarih Bölümü	108	2.63	1.21			
Tarihi dizilerde kullanılan eski Türkçe kelimeler dikkatinizi çekti mi?	Diğer Bölümler	392	2.19	1.35	-4.061	498	.000

Değişken	Grup	n	$\bar{x}$	SS	t	df	p
	Tarih Bölümü	108	2.77	1.19			
Tarihi dizilerin okullarda görsel kaynak olarak kullanılmasını destekler misiniz?	Diğer Bölümler	392	1.78	1.37	-2.204	498	.028
	Tarih Bölümü	108	2.11	1.40			
Tarihi dizilerin tarih öğretmenleri ve öğrenciler için önemli bir görsel kaynak olduğunu düşünüyor musunuz?	Diğer Bölümler	392	1.70	1.29	-2.526	498	.012
	Tarih Bölümü	108	2.06	1.37			

Tarih bölümü öğrencileri, tarihî anlatılara daha yüksek düzeyde ilgi göstermektedir. “Tarihe ilginiz var mı?” ve “Tarih ile ilgili araştırmalar yapmayı sever misiniz?” sorularında tarih bölümü öğrencilerinin akademik bağlamda daha fazla ilgi ve araştırma eğilimi gösterdiği belirlenmiştir ($t(498) = -8.826$, $p < .001$; $t(498) = -8.669$, $p < .001$). Ayrıca, tarih bölümü öğrencileri daha fazla tarih dizisi izlemekte ($t(498) = -2.534$, $p = .012$), ancak bu fark, tarih dizilerinin sadece bu grup tarafından izlenmediğini göstermektedir. Popüler tarih anlatıları, geniş bir izleyici kitlesine hitap etmektedir.

Tarih bölümü öğrencileri, tarihî dizileri daha sık izlese de, bu fark diğer değişkenlere göre daha belirgin değildir ($t(498) = -2.561$, $p = .011$). Bu öğrenciler, dizileri daha eleştirel bir bakış açısıyla izleyip içeriklerin tarihî gerçeklik ile uyumunu değerlendirirken, diğer öğrencilerle izleme deneyimlerinde anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Ayrıca, oyuncu kadrosu ve dönemi dikkate alma ya da sahnelerden etkilenme açısından da benzer eğilimler gözlemlenmiştir ($t(498) = -1.859$, $p = .064$; $t(498) = -1.934$, $p = .054$).

Tarih bölümü öğrencileri, tarihî dizileri izledikten sonra yeni bilgileri araştırma eğilimindedir ($t(498) = -3.300$, $p = .001$), bu da dizilerin yalnızca eğlence amacı taşımadığını, araştırma motivasyonu oluşturduğunu göstermektedir. Ayrıca, tarihî dizilerin tarihe olan ilgiyi artırma etkisi, tarih bölümü öğrencilerinde anlamlı şekilde daha fazla gözlemlenmiştir ($t(498) = -3.463$, $p = .001$). Bu öğrenciler,

dizilerin sunduğu bilgilerin akademik bilgileriyle uyumunu daha fazla sorgulamaktadır.

Tarihî dizi ve filmlerin millî kimlik ve vatan sevgisi üzerindeki etkisi, tarih bölümü öğrencileri arasında anlamlı şekilde daha yüksektir ($t(498) = -2.304, p = .022$), ancak bu etki sadece bu grup ile sınırlı değildir. Tarihî karakterler ve olaylara olan ilgi de tarih bölümü öğrencileri arasında belirgin şekilde daha fazladır ($t(498) = -4.396, p < .001$). Bu öğrenciler, Osmanlı ve Selçuklu temalı dizilere daha fazla ilgi göstermekte ve tarihî olayları daha derinlemesine incelemektedir.

Tarihî dizi ve filmlerdeki tarihî gerçeklikle uyum açısından, tarih bölümü öğrencileri diğerlerine göre daha eleştirel bir bakış açısına sahiptir ($t(498) = -4.958, p < .001$). Bu öğrenciler, dizilerdeki gerçeklik dışı sahneleri daha fazla sorgulamaktadır. Ayrıca, tarih bölümü öğrencileri tarihî dizilerin daha dar bir izleyici kitlesine hitap ettiğini düşünmektedir ($t(498) = -3.669, p < .001$), bu durumun belirli bakış açılarıyla sunulan tarihî olaylardan kaynaklandığı öne sürülmektedir.

Tarihî dizi ve filmler aracılığıyla farklı kültürlere ve milletlere yönelik ilgi, tarih bölümü öğrencileri arasında daha belirgin bir şekilde yüksektir ($t(498) = -7.331, p < .001$), bu da onların tarihî olayları daha geniş bir perspektiften değerlendirdiğini göstermektedir. Ayrıca, tarihî dizi ve filmlerin zihinde canlanma düzeyi de tarih bölümü öğrencilerinde daha yüksek olup, bu öğrenciler tarihî olayları görselleştirerek daha güçlü bir hafıza etkisi bırakmaktadır ($t(498) = -4.821, p < .001$). Eğitimde tarihî dizi ve filmlerin kullanımına yönelik farkındalıkları da diğer bölümlerden daha yüksektir ($t(498) = -2.204, p = .028$).

Tarihî dizilere yönelik algılar, tarih bölümü öğrencilerinin daha fazla ilgi gösterdiğini ancak bu ilgiyi eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirdiğini ortaya koymaktadır. Akademik bilgi ve popüler tarih anlatıları arasındaki ilişki, tarih bölümü öğrencilerinin dizilere bakışını şekillendirmektedir.

Tablo 10: Öğrencilerin Tarihî Dizi ve Film İzleme Davranışına Göre Anket Skorlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Değişken	Grup	n	$\bar{x}$	SS	F	df	p
1. Tarihe ilginiz var mı?	Hiç İzlemeyenler	16	2.88	1.26	6.930	4	.000
	1-2 İzleyenler	173	2.37	1.22			
	3-4 İzleyenler	173	2.66	1.11			
	5-6 İzleyenler	92	2.95	1.21			
	7+ İzleyenler	46	3.22	.92			
2. Tarih ile ilgili araştırmalar yapmayı sever misiniz?	Hiç İzlemeyenler	16	2.75	1.29	4.391	4	.002
	1-2 İzleyenler	173	2.28	1.23			
	3-4 İzleyenler	173	2.47	1.11			
	5-6 İzleyenler	92	2.67	1.16			
	7+ İzleyenler	46	3.00	1.12			
3. Tarih, dönemini anlatan diziler ve filmler izleyerek öğrenilebilir mi?	Hiç İzlemeyenler	16	1.38	1.36	1.615	4	.169
	1-2 İzleyenler	173	2.10	1.24			
	3-4 İzleyenler	173	2.14	1.13			
	5-6 İzleyenler	92	2.08	1.14			
	7+ İzleyenler	46	2.20	1.26			
4. Tarihi diziler ve filmler izler misiniz?	Hiç İzlemeyenler	16	1.44	1.63	12.357	4	.000
	1-2 İzleyenler	173	2.16	1.26			
	3-4 İzleyenler	173	2.55	1.09			
	5-6 İzleyenler	92	2.68	1.04			
	7+ İzleyenler	46	3.22	.87			
5. Tarihi dizi ve film izlemeyi sever misiniz?	Hiç İzlemeyenler	16	1.56	1.55	13.397	4	.000
	1-2 İzleyenler	173	2.14	1.24			
	3-4 İzleyenler	173	2.56	1.09			
	5-6 İzleyenler	92	2.70	1.00			
	7+ İzleyenler	46	3.28	.93			
6. Tarihi dizi ve film izlerken oyuncu kadrosu ve anlattığı dönem dikkatinizi çeker mi?	Hiç İzlemeyenler	16	1.94	1.34	6.090	4	.000
	1-2 İzleyenler	173	2.42	1.18			
	3-4 İzleyenler	173	2.57	1.15			
	5-6 İzleyenler	92	2.95	1.03			
	7+ İzleyenler	46	3.00	1.05			
7. Tarihi dizi ve film izlerken etkilendiğiniz sahneler oluyor mu?	Hiç İzlemeyenler	16	1.69	1.54	10.753	4	.000
	1-2 İzleyenler	173	2.44	1.18			
	3-4 İzleyenler	173	2.62	1.14			
	5-6 İzleyenler	92	3.03	.99			
	7+ İzleyenler	46	3.26	.77			
8. Tarihi dizi veya filmi izlerken bilmediğiniz bir olayı sahnede görüp	Hiç İzlemeyenler	16	2.00	1.32	4.649	4	.001
	1-2 İzleyenler	173	2.13	1.31			
	3-4 İzleyenler	173	2.29	1.24			
	5-6 İzleyenler	92	2.77	1.16			

Değişken	Grup	n	$\bar{x}$	SS	F	df	p
araştırdığınız veya bilmediğiniz tarihi bir yeri görüp ziyaret ettiğiniz oldu mu?	7+ İzleyenler	46	2.57	1.33			
9. Tarihi dizi ve filmler sizin tarihe olan merakınızı ve ilginizi arttırdı mı?	Hiç İzlemeyenler	16	1.31	1.20	8.279	4	.000
	1-2 İzleyenler	173	2.05	1.25			
	3-4 İzleyenler	173	2.43	1.15			
	5-6 İzleyenler	92	2.51	1.22			
	7+ İzleyenler	46	2.85	1.07			
10. Tarihi dizi ve filmleri izledikten sonra vatan ve millet sevginiz arttı mı?	Hiç İzlemeyenler	16	1.69	1.35	4.684	4	.001
	1-2 İzleyenler	173	2.02	1.31			
	3-4 İzleyenler	173	2.26	1.22			
	5-6 İzleyenler	92	2.60	1.28			
	7+ İzleyenler	46	2.61	1.42			
11. Tarihteki karakterlere ve olaylara olan ilginiz arttı mı?	Hiç İzlemeyenler	16	1.56	1.41	10.908	4	.000
	1-2 İzleyenler	173	1.95	1.30			
	3-4 İzleyenler	173	2.32	1.29			
	5-6 İzleyenler	92	2.74	1.11			
	7+ İzleyenler	46	2.96	.97			
12. Tarihi dizilerde reyting için bazı sahnelerin gerçeklik dışı çekildiğini düşündünüz mü?	Hiç İzlemeyenler	16	2.75	1.57	10.103	4	.000
	1-2 İzleyenler	173	2.51	1.43			
	3-4 İzleyenler	173	2.99	1.30			
	5-6 İzleyenler	92	3.36	1.03			
	7+ İzleyenler	46	3.54	.72			
13. Dizilerde gösterilen tarih ile gerçek tarih arasında fark olduğunu düşünüyor musunuz?	Hiç İzlemeyenler	16	2.69	1.62	8.272	4	.000
	1-2 İzleyenler	173	2.29	1.47			
	3-4 İzleyenler	173	2.84	1.29			
	5-6 İzleyenler	92	3.00	1.23			
	7+ İzleyenler	46	3.33	.82			
14. Tarihi diziler her kesime hitap eder mi?	Hiç İzlemeyenler	16	1.38	1.36	2.055	4	.086
	1-2 İzleyenler	173	1.16	1.11			
	3-4 İzleyenler	173	1.32	1.10			
	5-6 İzleyenler	92	1.47	1.06			
	7+ İzleyenler	46	1.59	1.05			
15. Farklı milletleri merak edip araştırdınız mı?	Hiç İzlemeyenler	16	1.94	1.29	12.691	4	.000
	1-2 İzleyenler	173	1.55	1.29			
	3-4 İzleyenler	173	1.97	1.33			
	5-6 İzleyenler	92	2.49	1.21			
	7+ İzleyenler	46	2.76	1.20			
	Hiç İzlemeyenler	16	1.63	1.45	10.472	4	.000

Değişken	Grup	n	$\bar{x}$	SS	F	df	p
16. İzlediğiniz sahneler gözünüzün önünde canlanır mı?	1-2 İzleyenler	173	1.57	1.26			
	3-4 İzleyenler	173	2.10	1.27			
	5-6 İzleyenler	92	2.21	1.26			
	7+ İzleyenler	46	2.74	.88			
17. O dönemin kültürüne ilgi duydunuz mu?	Hiç İzlemeyenler	16	1.44	1.46	11.591	4	.000
	1-2 İzleyenler	173	1.60	1.28			
	3-4 İzleyenler	173	2.08	1.30			
	5-6 İzleyenler	92	2.49	1.27			
	7+ İzleyenler	46	2.63	.88			
18. Tarihi dizilerde kullanılan eski Türkçe kelimeler dikkatinizi çekti mi?	Hiç İzlemeyenler	16	2.13	1.26	11.791	4	.000
	1-2 İzleyenler	173	1.98	1.37			
	3-4 İzleyenler	173	2.19	1.34			
	5-6 İzleyenler	92	2.75	1.14			
	7+ İzleyenler	46	3.22	.89			
19. Tarihi dizilerin okullarda görsel kaynak olarak kullanılmasını destekler misiniz?	Hiç İzlemeyenler	16	1.25	1.48	5.358	4	.000
	1-2 İzleyenler	173	1.55	1.32			
	3-4 İzleyenler	173	1.94	1.39			
	5-6 İzleyenler	92	2.15	1.35			
	7+ İzleyenler	46	2.28	1.38			
20. Tarihi dizilerin tarih öğretmenleri ve öğrenciler için önemli bir görsel kaynak olduğunu düşünüyor musunuz?	Hiç İzlemeyenler	16	1.06	1.18	4.668	4	.001
	1-2 İzleyenler	173	1.51	1.26			
	3-4 İzleyenler	173	1.90	1.30			
	5-6 İzleyenler	92	2.01	1.39			
	7+ İzleyenler	46	2.07	1.22			

Tarihî dizi ve filmi izleme sıklığı ile tarih ilgisi arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır; izlenen dizi sayısı arttıkça tarih ilgisi de artmaktadır ($F(4, 495) = 6.930, p < .001$). Hiç dizi ve film izlemeyenler en düşük, 7 ve üzeri dizi izleyenler ise en yüksek tarih ilgisine sahiptir. Ayrıca, tarih ile ilgili araştırma yapma alışkanlıklarında da benzer bir eğilim gözlemlenmiştir ($F(4, 495) = 4.391, p = .002$). Ancak, tarihî dizi ve filmlerin tarih öğrenme sürecine katkısı konusunda anlamlı bir fark bulunmamıştır ($F(4, 495) = 1.615, p = .169$). İzleme sıklığının arttığı durumlarda ise bu filmlere olan ilgi devam etmektedir ($F(4, 495) = 12.357, p < .001$).

Tarih dizilerini sevmeye düzeyi, izlenen dizi sayısına paralel olarak artmaktadır ($F(4, 495) = 13.397, p < .001$), bu da tarih dizilerinin alışkanlık oluşturduğunu ve beğenilme oranlarını artırdığını göstermektedir. Ayrıca, oyuncu

kadrosu ve anlatılan dönemle ilgili değerlendirmeler de benzer şekilde izlenme sıklığına bağlı olarak artmaktadır ($F(4, 495) = 6.090, p < .001$). İzleme alışkanlığı arttıkça, bireyler dramatik sahnelerden daha fazla etkilenmekte ($F(4, 495) = 10.753, p < .001$) ve dizilerdeki olaylar veya mekanlar hakkında araştırma yapma eğilimleri yükselmektedir ($F(4, 495) = 4.649, p = .001$).

Tarih dizilerinin tarihe olan ilgiyi artırma düzeyi, izlenen dizi sayısı ile doğrudan ilişkilidir ($F(4, 495) = 8.279, p < .001$). Ancak, vatan ve millet sevgisi üzerindeki etkisi daha sınırlıdır ($F(4, 495) = 4.684, p = .001$). Daha fazla dizi izleyen bireyler, tarihî olaylara ve karakterlere daha fazla ilgi duymakta ($F(4, 495) = 10.908, p < .001$), ayrıca dizilerdeki tarihî doğrulukla ilgili algıları da güçlenmektedir ($F(4, 495) = 10.103, p < .001$; $F(4, 495) = 8.272, p < .001$). Bu bulgular, izleme sıklığının tarihî anlatıların eksikliklerini fark etme yeteneğini artırdığını göstermektedir.

Farklı milletleri araştırma eğilimi, izleme sıklığıyla artmaktadır ($F(4, 495) = 12.691, p < .001$). Daha fazla dizi izleyen bireyler, tarihî bağlamda kültürler hakkında daha fazla araştırma yapmaktadır. Ayrıca, eski Türkçe kelimelerin dikkat çekiciliği de izlenen dizi sayısına bağlı olarak yükselmektedir ($F(4, 495) = 11.791, p < .001$). Tarih dizilerinin eğitimde görsel kaynak olarak kullanılmasına yönelik destek de izleme sıklığına bağlı olarak artmaktadır ($F(4, 495) = 5.358, p < .001$), bu da dizilerin eğitimde faydalı olabileceğini göstermektedir.

Tartışma

Bu araştırma, tarihî dizi ve filmlerin üniversite öğrencilerinin tarih algısı, tarihsel bilgi edinme biçimleri ve öğrenme süreçleri üzerindeki etkilerini ortaya koymayı amaçlamıştır. Sakarya Üniversitesi öğrencilerinden elde edilen nicel bulgular, bu tür görsel anlatıların öğrencilerin tarihî konulara yönelik ilgisini artırdığını, ancak bu etkinin niteliğinin öğrencilerin akademik formasyonları ve eleştirel düşünme becerileriyle yakından ilişkili olduğunu göstermiştir.

Çalışma bulguları, özellikle tarih bölümü öğrencilerinin tarihî dizilere diğer disiplinlerde öğrenim gören öğrencilere kıyasla daha fazla ilgi gösterdiğini ve bu yapımları tarihsel doğruluk açısından daha eleştirel bir süzgeçten geçirdiklerini

ortaya koymuştur. Bu durum, Öztaş'ın (2015) Kırklareli Üniversitesi öğrencileri üzerinde yürüttüğü çalışmanın sonuçlarıyla örtüşmektedir. Benzer şekilde, Çencen ve Şimşek'in (2015) araştırmasında da, tarihî dizilerin tarih bilincini geliştirme potansiyeli taşıdığı, fakat anakronik kurguların öğrencilerde yanlış algılar oluşturabileceği vurgulanmıştır.

Araştırmada elde edilen bir diğer önemli bulgu, izleme sıklığı ile tarihî olaylara yönelik ilgi arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki olduğudur. Bu sonuç, Demir ve Gezici'nin (2018) görsel-işitsel materyallerin öğrencilerin tarih derslerine ilgisini artırdığına işaret eden çalışmalarıyla paralellik göstermektedir. Ayrıca Murat ve Gökgez'ün (2022) popüler tarih dizilerinin geniş kitlelere ulaşarak tarih merakı uyandırdığına dair bulguları da bu araştırmanın sonuçlarını destekler niteliktedir. Özellikle Payitaht Abdülhamid ve Vatanım Sensin gibi yapımların yüksek izlenme oranları, tarih anlatılarının yalnızca akademik bir öğrenme aracı değil, aynı zamanda ulusal kimlik ve aidiyet duygularını besleyen kültürel ürünler olduğunu göstermektedir. Bu tespit, Medin ve Yeğin'in (2023) çalışmalarında dile getirdikleri, tarihî dizilerin kültürel diplomasi ve kimlik inşasında rol üstlendiği yönündeki değerlendirmelerle de uyumludur.

Bununla birlikte, Muhteşem Yüzyıl, Diriliş Ertuğrul ve Kuruluş Osman gibi yapımların hem tarih bölümü öğrencileri hem de diğer disiplinlerdeki öğrenciler tarafından benzer oranlarda izlenmesi, tarihî dizi tüketiminin yalnızca akademik ilgiden değil, aynı zamanda popüler kültürün yönlendirici etkilerinden beslendiğini ortaya koymuştur. Çencen ve Demir'in (2013) çalışmasında da belirtildiği üzere, bu diziler Osmanlı'yı ihtişamlı bir imparatorluk olarak sunarken dramatik unsurları ön plana çıkarmaktadır. Bu durum, tarihî dizilerin aynı anda hem bilgi aktaran hem de popüler bir tüketim nesnesi olan “melez yapılar” şeklinde değerlendirilmesi gerektiğini göstermektedir.

Araştırmanın sınırlılıkları da dikkate değerdir. Örneklemin yalnızca Sakarya Üniversitesi öğrencileriyle sınırlı olması ve kolayda örnekleme yönteminin tercih edilmesi, sonuçların genellenebilirliğini kısıtlamaktadır. Gelecek araştırmalarda

farklı üniversite ve sosyo-kültürel bağlamlardan elde edilecek verilerle karşılaştırmalı analizlerin yapılması, tarihî dizi ve filmlerin etkilerinin daha geniş ölçekte değerlendirilmesine imkân sağlayacaktır. Ayrıca nitel yöntemlerin ve karma araştırma desenlerinin kullanılması, öğrencilerin bu yapımlara ilişkin algılarının ve eleştirel değerlendirmelerinin daha derinlemesine anlaşılmasına katkıda bulunacaktır.

Sonuç

Bu araştırmanın genel bulguları göstermektedir ki, tarihî dizi ve filmler üniversite öğrencilerinin tarih algısını şekillendiren ve tarih öğretiminde tamamlayıcı rol üstlenebilecek güçlü görsel materyaller olarak öne çıkmaktadır. Araştırmada elde edilen veriler, bu yapımların öğrencilerde tarihî merak uyandırdığını, tarihsel olayların zihinde canlandırılmasını kolaylaştırdığını ve derslere yönelik motivasyonu artırdığını ortaya koymuştur. Bununla birlikte, dizilerin eğitimsel değerlerinin pedagojik açıdan anlamlı kılınabilmesi için eleştirel bir çerçevede değerlendirilmesi zorunludur.

Bu bağlamda, tarihî dizilerin eğitim sürecine üç temel katkı sunduğu söylenebilir. Öncelikle, bu yapımlar öğrencilerin ilgisini çekerek tarih derslerine yönelik motivasyonlarını artırmaktadır. Bunun yanı sıra, dramatik ve görsel anlatım sayesinde öğrencilerde tarihî olaylarla duygusal bağ kurma imkânı doğmakta ve bu durum tarihî empatiyi geliştirerek öğrenmenin kalıcılığını sağlamaktadır. Son olarak, tarihî dizilerin eleştirel bir çerçevede kullanılması, öğrencilerin medya okuryazarlığı becerilerini desteklemekte ve tarihsel bağlam kurma ile çok yönlü değerlendirme yapabilme yetkinliklerini güçlendirmektedir.

Bu katkıların gerçekleşmesi, görsel materyallerin öğretim süreçlerine bilinçli bir şekilde entegre edilmesine bağlıdır. Öğrencilerin yalnızca pasif izleyici olmalarının ötesine geçerek, tarihî kaynaklarla karşılaştırmalı analizler yapmaları ve anakronik unsurları ayırt edebilmeleri için öğretmenlerin ve akademisyenlerin rehberliği kritik bir önem taşımaktadır.

Gelecek araştırmalarda, farklı sosyo-kültürel bağlamlardan veriler toplanması ve nitel-nicel yöntemlerin birlikte kullanılması, tarihî dizilerin hem bireysel öğrenme çıktıları hem de toplumsal tarih bilinci üzerindeki etkilerini daha kapsamlı biçimde ortaya koyacaktır. Özellikle medya okuryazarlığı, tarihsel bilinç ve ulusal kimlik inşası arasındaki ilişkinin derinlemesine incelenmesi, bu yapımların eğitimsel ve kültürel işlevlerini çok boyutlu biçimde değerlendirme imkânı sağlayacaktır.

Sonuç olarak, tarihî dizi ve filmlerin pedagojik potansiyeli, yalnızca öğrencilerin akademik başarılarına katkı sunmakla kalmamakta; aynı zamanda daha bilinçli, eleştirel ve tarih okuryazarı bireylerin yetişmesine de hizmet etmektedir. Bu nedenle, tarih eğitiminin geleceğinde bu görsel materyallerin bilinçli entegrasyonu, stratejik bir gereklilik olarak değerlendirilmektedir.

Mali Destek Bildirimi

Çalışma, TÜBİTAK Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı (BİDEB) tarafından yürütülen, 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı kapsamında (2023 yılı 2. dönem - 1919B012324625 numaralı başvuru) desteklenen “Medya Aracılığıyla Tarih Öğretimi: Tarihî Dizilerin ve Filmlerin Rolü Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme” başlıklı proje çerçevesinde gerçekleştirilmiştir.

Ek -1 Çalışmada kullanılan Anket Formu

ANKET FORMU

Aşağıda yer alan anket formundaki bilgiler, 2209-A-TÜBİTAK Projesinde kullanılacaktır. Projeye katkıda bulunduğunuz için teşekkür ederiz. Aşağıda yer alan sorulardan sağ tarafta yer alan **Kesinlikle Katılmıyorum, Katılmıyorum, Kararsızım, Çoğunlukla Katılıyorum, Katılıyorum** seçeneklerinden size uyan **yalnız bir tanesini** işaretleyiniz.

Cinsiyet: Kız () Erkek () **Sınıfınız:** (1) (2) (3) (4) **Bölümü:**

Anket Soruları	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1. Tarihe ilginiz var mı?					
2. Tarih ile ilgili araştırmalar yapmayı sever misiniz?					
3. Tarih, dönemini anlatan diziler ve filmler izleyerek öğrenilebilir mi?					
4. Tarihi diziler ve filmler izler misiniz?					
5. Tarihi dizi ve film izlemeyi sever misiniz?					
6. Tarihi dizi ve film izlerken oyuncu kadrosu ve anlattığı döneme dikkat eder misiniz?					
7. Tarihi dizi ve film izlerken etkilendiğiniz sahneler oluyor mu?					
8. Tarihi dizi veya filmi izlerken bilmediğiniz bir olayı sahnede görüp araştırdığınız veya bilmediğiniz tarihi bir yeri görüp ziyaret ettiğiniz oldu mu?					
9. Tarihi dizi ve filmler sizin tarihe olan merakınızı ve ilginizi arttırdı mı?					
10. Tarihi dizi ve filmleri izledikten sonra vatan, millet sevginiz arttı mı?					
11. Tarihi dizi ve filmleri izledikten sonra tarihte olan karakterlere ve olaylara olan ilginiz arttı mı?					
12. Tarihi dizi ve filmler çekilirken reyting alması için bazı sahnelerin gerçeklik dışı çekildiğini düşündüğünüz oldu mu?					
13. Dizi ve filmlerde gösterilen tarih ile gerçek tarih arasında fark olduğunu düşünür müsünüz?					
14. Tarihi dizi ve filmler sizce her kesime hitap eder mi?					
15. Tarihi dizi ve filmlerde gördüğünüz farklı milletleri merak edip araştırdığınız oldu mu?					
16. Tarihi dizi ve filmleri izledikten sonra film veya dizideki sahneler gözünüzün önünde canlanır mı?					

17. Tarihi dizi veya filmlerden sonra o dönemin kültürüne ilgi duymaya başladınız mı?					
18. Tarihi dizi ve filmlerde kullanılan eski Türkçe kelimeler dikkatinizi çekti mi?					
19. Tarihi dizi ve filmlerin okullarda görsel kaynak olarak kullanılmasını destekler misiniz?					
20. Tarihi dizi ve filmlerin özellikle Tarih öğretmenleri ve öğrencileri için önemli bir görsel kaynak olduğunu düşünüyor musunuz?					

Aşağıdaki dizi ve filmlerden hangilerini izlediniz? (Birden fazla işaretleyebilirsiniz)

Muhteşem Yüzyıl	
Diriliş Ertuğrul	
Kuruluş Osman	
Payitaht Abdülhamid	
Elveda Rumeli	
Vatanım Sensin	
Alparslan Büyük Selçuklu	
Fetih 1453	
Piyanist	
Çanakkale 1915	

Kaynakça

- Akın, Ç. (2020). *Tarih Konulu Dizilerin Ortaöğretim Öğrencilerinin Tarih Dersine Yönelik Tutumlarına Etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı.
- Ata, B., Keçe, M. (2014). Öğrencilerin Tarih Okuryazarlığı Düzeylerini Etkileyen Faktörler: Öğretmen Görüşlerine Dayalı Nitel Bir Araştırma. *Turkish History Education Journal*, 3(2), 1-23.
- Baltacı, A. (2018). Nitel Araştırmalarda Örneklem Yöntemleri ve Örnek Hacmi Sorunsalı Üzerine Kavramsal Bir İnceleme. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 231-274.
- Başol, G. (2008). Bilimsel Araştırma Süreci ve Yöntem. *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. İstanbul: Lisans Yayıncılık, 113-143.
- Büyüköztürk, Ş. Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz ve Ş., Demirel F. (2013). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Creswell, J. W. (2016). *Araştırma Desenini Nitel, Nicel ve Karma Yöntem Yaklaşımları*. Ankara: Eğiten Kitap.
- Çencen, N., Demir, Ö. (2013). Günümüz Ortaöğretim 10. Sınıf Tarih Ders Kitabı ile Muhteşem Yüzyıl İsimli Televizyon Dizisindeki “Kanuni Sultan Süleyman Dönemi” Söylemlerinin Göstergebilimsel Açından Karşılaştırılması. *Turkish History Education Journal*, 2(1), 76-101.

- Çencen, N., Şimşek, A. (2015). Usta Tarihçilerin Bakış Açısı ile “Diriliş Dizisi”. *International Journal of Human Sciences*, 12(2), ss. 1377-1396.
- Demir, S. B. ve Gezici, M. (2018). Tarihi Dizi ve Filmlerin Sosyal Bilgiler Dersine Yansımaları. *Turkish History Education Journal*, 7(2), 392-413.
- Demircioğlu, İ. H. (2007). Tarih Öğretiminde Filmlerin Yeri ve Önemi. *Bilgi*, 42, 77- 93.
- Faiz, M., Karasu Avcı E. (2020). Popüler Kültür Unsuru Olarak Tarihi Dizilere İlişkin Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Görüşleri. *Trakya Eğitim Dergisi*, 10(3), 744-763.
- Kalçık, C. ve Ünal, F. (2017). Tarihi Dizilerin Öğrencilerin Yaşam Boyu Öğrenme Sürecinde Öğrenmeyi Öğrenme ve Tarih Bilgisine Katkısı. *Journal of Anatolian Cultural Research (JANCR)*, 1(1), 1-19.
- Karasar, N. (2007). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. 17. Bsk. Ankara: Nobel Yayınları.
- Kaya, R. ve Günel, H. (2014). Tarih Öğretmenlerinin Muhteşem Yüzyıl Dizisi Özelinde Tarih Konulu Film ve Dizilerin Öğretimde Kullanımına Yönelik Görüşleri. *Türk Tarih Eğitimi Dergisi*, 4(1), 1-48.
- Korkmaz, M. S., Efe, B. A. ve Erdemözkan, E. (2022). Sosyal Bilgiler Dersinde Tarih Konuları Öğretiminde Tarihi Filmlerin Etkisi Üzerine Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, 9(3), 1181-1217.
- Medin, B. ve Yeğin, M. O. (2023). Kültürel Diplomasi Bağlamında Tarihi Türk Dizilerinin Sunumu Üzerine Bir İnceleme. *The Journal of Academic Social Science*, 138, 228-253.
- Murat, F., Gökgöz, G. (2022). Türk Dizilerinin Tarih Kurgusu: “Muhteşem Yüzyıl”, “Payitaht Abdülhamid”, “Kuruluş Osman”. *Kastamonu İletişim Araştırmaları Dergisi*, (8), 130-150.
- Ocak, G., Selimoğlu, S. (2016). Tarih Öğretiminde Tarih Dizilerinin Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri -Nitel Bir Analiz-. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(1), 431-452.
- Özmen, C., Er, H. ve Ünal, F. (2014). Televizyon Dizilerinin Tarih Bilinci Üzerine Etkisi Muhteşem Yüzyıl Dizisi Örneği. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(25), 409-426.
- Öztaş, S. (2007). *Tarih Öğretimi ve Filmler: “Tarih Öğretiminde Film Kullanılmasının Öğrenci Başarısı Üzerine Etkisi”*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Öztaş, S. (2015). Tarih Öğretiminde Tarihi Film ve Tarihi Dizilerin Kullanılmasına İlişkin Tarih Bölümü Öğrencilerinin Görüşleri (Kırklareli Üniversitesi Örneği). *Turkish History Education Journal*, 4(2), 1-37.
- Öztaş, S., Kamil, N., Kılıç, B. (2013). Tarihi Film veya Tarihi Dizilerin İlgiyi Arttırmada Etkisine İlişkin MYO Öğrencilerinin Görüşleri. *Electronic Journal of Vocational Colleges*, 3(4), 107-120.
- Şimşek, A. (2003). Tarih Öğretiminde Görsel Materyal Kullanımı. *Gazi üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4 (1), 141-155.

Extended Abstract

Purpose and Significance of the Study

This study aims to analyse the influence of historical TV series and films on university students’ historical perception, attitudes toward historical events, and historical consciousness. By comparing the perspectives of history department students with those of

students from various academic disciplines, the study seeks to assess both the pedagogical contributions and the potential drawbacks of these productions in the context of history education.

In recent years, scholarly research in the field of history education has demonstrated the inadequacy of traditional rote-learning methods and the growing necessity for alternative pedagogical approaches. It is increasingly emphasized that history education should extend beyond the mere transmission of chronological events, fostering critical thinking, inquiry, and the ability to establish connections between historical occurrences. In this context, audiovisual materials, particularly historical films and TV series, are recognized as valuable pedagogical tools that can enhance student-centred learning processes.

Historical TV series have the potential to present historical events in an engaging and accessible way, enhancing students' interest in history and positively influencing the learning process. However, there is ongoing debate about their historical accuracy, with concerns that commercial considerations may distort events, exaggerate figures, or omit details. These critiques highlight the importance of critically assessing how such series should be used in education. The widespread popularity of historical TV series, both in educational and popular culture contexts, makes them a key factor in shaping public historical perception. Yet, there is a lack of comprehensive research on their impact on historical knowledge and the perceptions they create. This study aims to address this gap by analysing the effects of historical TV series on university students' historical consciousness.

Methodology and Data Analysis

This study employs a quantitative research methodology, which is designed to generate measurable and generalizable findings by systematically analysing relationships between variables using statistical techniques. In line with this approach, the research adopts a general survey model.

The population of the study consists of students studying at Sakarya University. The sample of this study comprises 500 students enrolled at this university and has been selected based on various variables to enhance the reliability and generalizability of the research. Participants were recruited using both random sampling and convenience sampling methods. The sample includes both students from the history department and those from diverse academic disciplines, allowing for a comprehensive analysis of the impact of history education on attitudes toward historical TV series and films. Furthermore, key demographic variables such as gender, age, faculty, and field of study were examined to assess the factors influencing participants' perceptions and attitudes toward historical TV productions.

Data were collected through both online and face-to-face questionnaires, utilizing a five-point Likert scale. The questionnaire aimed to assess students' attitudes toward historical TV series and films, their interest in historical events, and their perceptions of using such media in educational contexts. The questionnaire consists of three sections: the first collects demographic information (age, gender, educational level, and academic department); the second evaluates participants' viewing habits and interest in historical TV series and films; and the third assesses the impact of these series on students' attitudes toward history, critical thinking skills, and perceptions of historical accuracy. This structured approach facilitated a systematic analysis of the influence of historical TV series on students' historical consciousness and learning experiences.

The data were analysed using SPSS 27, employing various statistical methods to address the research questions. An Independent Sample t-Test was conducted to compare attitudes toward historical TV series between history department students and students from other disciplines. A Chi-Square Analysis was used to examine the relationship between the

frequency of watching historical TV series and demographic characteristics. Correlation Analysis explored the relationship between TV series consumption and students' historical perception. Finally, ordered logistic regression was applied to identify factors influencing students' predispositions toward historical TV series. These methods provided a comprehensive assessment of the impact of historical TV series on students' historical perception, attitudes, and critical thinking.

Study Findings

The findings of this study demonstrate that historical TV series have a considerable impact on students' historical perception; however, this influence is contingent upon factors such as students' academic backgrounds, critical thinking abilities, and their level of interest in historical knowledge. The results provide an in-depth analysis of students' overall attitudes toward historical TV series, their viewing tendencies across different academic disciplines, the effects of demographic variables such as gender and age, and the degree to which students critically evaluate historical TV series. These findings offer a nuanced understanding of the role historical TV series play in shaping students' engagement with history and their analytical skills.

The analysis reveals that a majority of the students participating in the study reported watching at least one historical TV series. Among the most frequently viewed productions are *Muhteşem Yüzyıl* (62.3%), *Diriliş Ertuğrul* (45.1%), and *Kuruluş Osman* (30.4%), which are particularly noted for their popular historical narratives. These series are characterized by their dramatic storytelling, which not only engages viewers but also incorporates a substantial use of visual and artistic elements, thereby appealing to a broad audience. Students expressed interest in historical TV series not only as a tool for learning about historical events but also for their compelling visual aesthetics, dramatic plots, and the depth of character development. This multifaceted appeal suggests that these productions serve both educational and entertainment purposes, enhancing the viewer's engagement with historical content.

The study indicates that students in the history department exhibit a greater tendency to watch historical TV series compared to their peers in other academic disciplines. Notably, productions such as *Payitaht Abdülhamid*, *Alparslan Büyük Selçuklu*, and *Fetih 1453*, which focus on Ottoman and Seljuk history, are more frequently watched by history department students. This preference can be attributed to the academic interests of history students, who are particularly drawn to specific historical periods and figures.

Conversely, series such as *Muhteşem Yüzyıl*, *Diriliş Ertuğrul*, and *Kuruluş Osman*, which have a broader appeal, were viewed at similar rates by both history department students and those from other disciplines. This finding suggests that the popularity of historical TV series is not solely driven by academic curiosity but is also influenced by broader popular culture dynamics. These productions engage audiences not only through academic interest but also through elements such as entertainment, national identity construction, and the dramatization of historical events, underscoring the multifaceted role of historical TV series in contemporary media consumption.

The findings of the study indicate that the gender variable does not significantly affect students' interest in historical TV series. Both male and female students engage with historical series at comparable rates, and there is no notable difference in their attitudes toward historical content. This suggests that historical TV series have broad appeal, transcending gender boundaries and attracting a diverse audience.

In contrast, the analysis of the age variable reveals that students under the age of 20 exhibit a higher level of interest in historical series, with this interest declining as age increases. Younger viewers are motivated not only by the desire to acquire historical

knowledge but also by the cultural and entertainment value these series offer as part of popular media. However, the study also found that with advancing age, there is a noticeable shift towards academic sources for historical information, accompanied by a decline in interest in historical TV series. This suggests that while historical TV series are particularly effective in stimulating historical curiosity among younger age groups, this interest may diminish over time as individuals increasingly rely on more traditional and academic methods of learning.

The study findings reveal that most students support the use of historical TV series as supplementary materials in history education. However, many students raised concerns about the fictionalization of certain scenes to boost ratings, which risks distorting historical reality. History department students engage with historical dramas more critically, comparing the events depicted in the series with academic sources to assess accuracy. In contrast, students from other disciplines consume historical series mainly for entertainment and are less likely to critically evaluate historical authenticity. This divergence highlights the potential of historical TV series in fostering critical thinking, particularly in distinguishing dramatic interpretation from historical accuracy.

Conclusion and Recommendations

The results of the study suggest that historical TV series have the potential to significantly increase students' interest in historical events. However, deviations from historical accuracy may lead to misconceptions and distortions of historical realities. While historical series can play a valuable role in stimulating students' curiosity about historical knowledge, it is emphasized that such productions should be approached with a conscious and critical perspective within the context of history education. To ensure the educational effectiveness of historical TV series, it is essential for educators to guide students in critically engaging with these narratives, distinguishing between dramatized representations and historical facts. This approach will not only enhance students' engagement with history but also help them develop the analytical skills necessary to assess the authenticity of historical portrayals.

The study's recommendations are as follows: First, historical TV series should be integrated into education with a critical approach. While they can serve as supplementary materials in history lessons, deviations from historical accuracy must be clarified, and the series analysed critically. Second, there should be a stronger emphasis on developing students' critical thinking skills. Students should be encouraged to question historical realities and engage in comparative analysis with academic sources to deepen their understanding. Third, a balance should be established between popular culture and academic history education, raising awareness of how popular historical narratives influence public perception. Finally, further research is needed on the long-term effects of historical TV series on students' historical perception and learning outcomes, to improve history education effectiveness.

Finally, this study provides a comprehensive assessment of the role historical TV series can play in education, addressing the relationship between academic history and popular historical narratives. When used consciously and strategically, historical series can serve as a powerful educational tool to enhance students' interest in historical events. However, it is crucial that these productions be evaluated from a critical perspective and integrated in a balanced manner with academic history teaching. This approach ensures that historical TV series contribute meaningfully to education while preserving the integrity of historical accuracy and fostering students' critical engagement with the past.